

Hjältar sparar när skurkar slösar

Josefin Utas
Slöseriombudsman

I Skattesnacket i detta nummer diskuteras behovet av en skattereform. Något som inte lika ofta diskuteras är behovet av en utgiftsreform. Det är synd. Men inte helt förvånande. För att kunna städa upp bland de offentliga utgifterna krävs beslutsfattare med mod, som kan stå på sig.

Det som görs med skattepengar idag framställs ofta som välgörenhetsinsatser. Satsningar och projekt hyllas och omskrivs i positiva ordalag i medierna. Initiativtagarna – folkvalda eller partier - framställs som generösa hjältar. Gamla Spara och Slösa, karaktärerna i tidningen Lyckoslanten som många av oss läste som barn, känns rätt långt borta.

Om beslutsfattarna hade tagit pengarna ur egen ficka vore de generösa och storsinta på riktigt. Men det är våra pengar de använder. De beslut som tas innebär bara en särskild prioritering med de skattemedel som finns tillgängliga; en prioritering man kan göra på olika sätt.

Problemet med att se offentliga satsningar som tecken på givmildhet är att det omvända, att hushålla eller att minska utgifter, då kommer att framstå som snålhet och elakhet. Alltför få folkvalda förmår välja bort utgifter just för att det riskerar att ge negativ publicitet.

Organisationer och företag lockar kommuner och regioner med dyra certifieringar, så som rättvisemärkningar och HBTQ-utbildningar. Grupptricket är starkt. Andra kommuner har ju värdegrunder så varför skulle just den egna kommunen inte ha det? Verksamheter som redan pågår och finansieras med skattemedel upphöjs till naturlagar. Om de avvecklas kan det bli ramaskri. Det är inte lätt för politiker att stå emot.

Häftigt att betala skatt i all ära, men det vi skulle behöva i vår tid är en ny kultur där det är häftigt att hushålla med skattemedel; en kultur där hjältarna är kloka beslutsfattare med integritet som förmår säga ”nej”.

Då och då behövs en översyn och rensning bland det som kostar, en utgiftsreform. Egentligen borde det inte vara så svårt. Alla vet, från sin egen ekonomi, att det straffar sig till slut om pengarna läggs på fel saker. Detsamma gäller skattepengarna.

”Det vi skulle behöva i vår tid är en ny kultur där det är häftigt att hushålla med skattemedel.”

Följ Slöso på Facebook

På SlösOs Facebooksida, där publiceras slöserier på löpande band. Gilla sidan och ta del av avslöjandena: facebook.com/slوسيombudsmannen

Dyra influerare utan påverkan

→ I fjol satsade kommunala bolag i Göteborg 1,3 miljoner kronor på marknadsföring via influerare, det vill säga personer med många följare på sociala medier.

Kommunen är inte ensam. Malmö, Karlstad och Laholm är andra kommuner som använt influerare för att marknadsföra sig som turistmål.

En kartläggning som GP gjort visar att Liseberg i fjol betalade cirka 300 000 kronor till influerare trots att parken var stängd. För Göteborg som helhet landade summan på 1,3 miljoner.

Även myndigheter är infekterade av marknadsföringsflugan. Polismyndigheten har använt metoden för att locka studenter och under den pågående pandemin lanserade MSB, Folkhälsomyndigheten och Länsstyrelserna en gemensam kampanj.

Andra tänker tvärtom. Arbetsförmedlingen hade för ett par år sedan planer på att engagera influerare, men kom fram till att det inte var lämpligt för en myndighet. Och i Australien har regeringen, efter några pinsamma samarbeten, förbjudit myndigheter att anlita kändisar från sociala medier.

Journalisten Yasmine Winberg (bilden) har tillsammans med Julia Lundin skrivit boken *Badfluence? – makt, miljoner och halvsanningar i sociala medier*.

– När man har med skattepengar att göra är det förstås extra känsligt. Det är svårt att motivera hundratusentals kronor med diffusa argument som ”vi märker att besöken ökar”. För förtroendets skull behöver man fundera över hur man mäter effekten på ett tydligt och spårbart sätt, säger Yasmine Winberg.

Text: Thomas Östberg